

בס"ד. משיחות ש"פ חיי-שרה, כ"ה מרחשון, מבה"ח כסלו, ה'תשנ"ב
— פתיחת כינוס השלוחים העולמי —

תרגום מאידית

וכפי שכבר דובר פעמים רבות (ובפרט בחודשים והשבועות האחרונים), שעל-פי הודעת חז"ל³ שכבר "כלו כל הקיצין", וההודעה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם-כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו "לצחצה את הכפתורים"⁴), ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו — הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים בפועל לקבלת פני משיח צדקנו בפועל ממשי!

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו — להתדבר ביחד ולקבל החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד לבצע את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

ב. השייכות של עבודת השליחות (של השלוחים שנתאספו לכינוס השלוחים העולמי) עם משיח צדקנו — תובן בהסברת שייכותו של משיח עצמו עם ענין וגדר השליחות בכלל:

על הפסוק⁵ "שלח נא ביד תשלח" (שאמר משה להקב"ה כשהקב"ה שלחו להוציא את בני-ישראל ממצרים) אומרים חז"ל⁶: "אמר (משה) לפניו,

א. בעמדנו בהתחלתו ובפתיחתו של כינוס השלוחים העולמי — השלוחים שיחיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בכל מרחבי תבל, בארבע כנפות הארץ — צריך להזכיר, בראש ובראשונה, את היסוד, ולבטא את התפקיד של השלוחים בדורנו זה בכלל, ובפרט החידוש שנתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות — לקבל את פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

כמדובר כמה פעמים, נוסף על הנקודה המשותפת בכללות עבודת השליחות של בני-ישראל בכלל, כשלוחיו של הקב"ה, שהיא "אני נבראתי לשמש את קוניי"¹, ובפרט השלוחים של נשיא דורנו — אשר נקודת השליחות הזאת משותפת ושווה בכל הזמנים — מתוסף מזמן לזמן חידוש בשליחות, שליחות מיוחדת, שהיא חודרת את כל עניני השליחות והיא נעשית ה"שער"² שעל-ידו "עולים" כל עניני השליחות,

על-אחת-כמה-וכמה בנידון-דידן, שזהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי בתורה — הכנה לביאת המשיח — שמקיף את כל הנקודות והפרטים של עבודת השליחות.

(3) סנהדרין צז, ב.

(4) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(5) שמות ד, יג.

(6) מדרש לקח טוב עה"פ. וראה פדר"א פ"מ:

ביד אותו איש שאתה עתיד לשלוח כו' שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא גו' (מבשר הגאולה). וראה לקו"ש ח"א ע' 8 הערות 2-3.

(1) משנה וברייתא סוף קידושין.

(2) ראה סה"ש קין ה'ש"ת ע' 22. וש"נ (וראה

סה"מ ת"ש ע' 240).

שהקב"ה שלח לגאול את ישראל ממצרים (משה), אותו עצמו הוא שולח לגאול את ישראל לעתיד – כפי שנאמר במדרש¹¹, שמשה "הוא גואל ראשון (בגאולת מצרים) הוא גואל אחרון (בגאולה העתידה)".

וזו היתה כוונת משה בבקשתו "שלח נא ביד תשלח" (אף-על-פי שידע שהקב"ה יודע שהוא עתיד לשלוח אחר-כך את משיח) – לקשר את "גואל ראשון" עם "גואל אחרון", שגם הגאולה הראשונה (ממצרים) תהי' קשורה עם "ביד תשלח" (משיח), וגם הגאולה האחרונה תהי' קשורה עם משה ("גואל ראשון").

כלומר, אף-על-פי שמשה ומשיח הם שני אנשים שונים¹² (ומשה הוא משבט לוי ומשיח משבט יהודה (בית דוד)), והם מהווים שני ענינים נפרדים, הם מתקשרים ומתאחדים זה עם זה, כדלקמן (סעיף ט).

ג. הענין יובן בהקדמת הביאור בכללות גדר השליחות בתורה, החל מהשליחות הראשונה שמסופרת בתורה (ובאריכות הפרטים)¹³ בפרשתנו¹⁴ – השליחות ששלח אברהם את אליעזר למצוא ולעשות שידוך עבור יצחק בנו, והאופן שאליעזר ביצע אחר-כך בפועל את שליחותו, בשידוך יצחק ורבקה.

ויש מקום לחקור בגדר ובדין (השליחות של) אליעזר בקיום דברי אברהם אליו¹⁵ "ולקחת אשה לבני

ריבוננו-של-עולם, שלח נא ביד תשלח – ביד משיח שהוא עתיד לגלות". ועל-פי זה יש לומר, שבמשיח יש גדר של שליח על-פי תורה. משיח הוא השליח ("שלח .. תשלח") של הקב"ה לגאול את ישראל⁷.

הטעם בפשטות למה ביקש זאת משה, הוא, כפירוש רש"י על הפסוק: "ביד אחר שתמצא לשלוח, שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד, יש לך שלוחים הרבה": הואיל ובלאו הכי לא ישלח הקב"ה את משה "להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד", אלא ישלח שליח אחר (משיח), שישלח את משיח להיות גואלם של ישראל גם ממצרים!

אבל צריך להבין: ודאי הבין משה רבנו – ובפרט שהוא הי' שלימות החכמה דקדושה⁸ ("משה קיבל תורה מסיני"⁹) – שהקב"ה עצמו ידע שהוא עתיד לשלוח את משיח (ולא את משה) לגאול את ישראל לעתיד, ובכל זאת בחר במשה כשליח לגאול את ישראל ממצרים; מדוע אם-כן ביקש משה "שלח נא ביד תשלח"!

ולאידך גיסא, מאחר שמשה (חכמה דקדושה) ביקש והציע זאת, מובן שכך זה על-פי חכמה דקדושה בתכלית השלימות שלה; אם-כן למה לא נתקבלה בקשתו?

ויש לומר, שהיא הנותנת: היות שזו בקשה והצעה של משה רבנו (והובאה בתורת אמת, בתורה הנצחית¹⁰), היא אכן נתקיימה בפועל – שאותו שליח

(11) ראה שמור"ר פ"ב, ד. שם, ה. זח"א רנג, א. ש' הפסוקים פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב.

(12) ראה גם אוה"ח ויחי מט, יא.

(13) ראה גם שיחת ש"פ חיי שרה השמ"ט (סה"ש ח"א ע' 58 ואילך). תש"נ (סה"ש ח"א ע' 130 ואילך).

(14) כד, ב ואילך.

(15) שם, ד.

(7) דאף שבקשת משה לא נתקבלה בפועל (אבל ראה לקמן בפנים), אין זה שולל דברי משה שמשיח הוא שליח לגאול ישראל לעתיד.

(8) ראה לקו"ש ח"ו ע' 244 ואילך. וש"נ.

(9) אבות פ"א מ"א.

(10) ראה תניא רפ"ז. ובכ"מ.

הי"י לקידושין¹⁸ (כמו שנאמר בתוספות¹⁹), ש"שלוחו²⁰ של אדם כמותו"²¹. ונגם בגדר השליח עצמו יש כמה דרגות, כידוע²²: מעשה השליח הוא כמעשה המשלח; יתירה מזה, גם כוח העש"י של השליח הוא כמותו דהמשלח; ועוד יותר – כל כולו של השליח הוא כמותו דהמשלח; עד "כמותו (דהמשלח) ממש"²³. (ב) אליעזר הי' בגדר שדכ"ן, למצוא אשה ליצחק (לא כשליח לקידושין²⁴), או

ליצחק¹⁶; שיש לפרש את זה בכמה אופנים, ומהם¹⁷: (א) "אליעזר שליח

(16) וראה פנים יפות וס' המקנה שבהערה 18, שאברהם שלח את אליעזר בתור שליחו של יצחק שהי' גדול (וראה קידושין מה, ב). ואף לדעת הפוסקים (רמ"א אה"ע סל"ה ס"ו בשם הגהות מרדכי) דאין שליח קידושין עושה שליח, הרי זה: (א) רק לדיעה אחת ותקנה בעלמא. וצ"ע אם כן הוא (ואצל האבות) לפני מ"ת. (ב) אליעזר הי' עבדו של אברהם שהוא כגופו (ולא כמו שליח), ומצד זה הי' יכול לקדש את רבקה, ראה מפרשים שבהערה 18.

(17) הבא לקמן הוא ע"פ פירוש התוס' שבהערה 19, ופירוש המדרשים ומפרשי התורה – אליעזר קידש את רבקה ליצחק, והיא נעשית ארוסה* (מדרש אגדה עה"פ (פרשתנו שם, כב) ויקח האיש נום זהב. לקח טוב עה"פ (שם, גג) ויוצא העבד. תוס' (הדר זקנים) עה"פ (שם, יו"ד) ויקח העבד עשרה גמלים, או נשואה (ראה פדר"א פט"ז וברד"ל אות לה. ספורנו עה"פ (שם, סא) ויקח העבד את רבקה). ועוד.

[ולפי פירוש זה – יש לומר, דזה שאליעזר שם "שני צמידים על ידיו" (שם, כב), הוא בהתאם להמנהג** לקדש בטבעת***, וראה מדרש אגדה שם, ש"זם זהב – הוא הי' קידושין, ושני צמידים על ידיו שהם מאתים וחמשים, המאתים כנגד כתובת בתולות והחמשים תוספת"].

אבל בכמה מדרשים ומפרשים משמע שלא קידשה אלא הביאה ויקח אה"כ נתקדשה לו (ראה פדר"א שם לדעת ר"י. וראה לקו"ש חט"ו ע' 165 הערה 22; ע' 168 הערה 33).

(* ראה בתוס' הנ"ל שבמסכת כלה (רפ"א) דמייתי קרא דויברכו את רבקה (פרשתנו שם, ט) איכא למימר דהתם ברכת אירוסין (אבל ראה הערה 24).

(**) רמ"א אה"ע ר"ס כז (ושם: "ויש להם טעם בתיקוני זהר", וראה תקו"ז ריש תיקון ה' (י, ט). תי"י (כה, ריש ע"ב). תי"י כא (נה, ב)). חזינון מצוה תקנב (וראה בס' אוצר חזיונות מנהיגים בין בני בבל לבני א"י (הובא גם ביש"ש ב"ק בסופה) דמנהג א"י לקדש בסבעת משא"כ בבבל). – הביאור בזה ע"פ הלכה, ראה צפנינו לרמב"ם הל' אישות רפ"ג. ס' המקנה ס"י נ ס"א (הובא בשער הכולב פל"ה אות ג). – וראה בארוכה שיחת ש"פ בלק תשד"מ.

(***) וע"ד מה שמצינו ביהודה ותמר – שנתן לה חותמו (וישב לח, יח) "וקדשה בסבעת" (דעת זקנים מבעה"ח עה"פ. ו"כה בתוספות – הדר זקנים. מושב זקנים עתה"פ. וראה לקו"ש חט"ו ע' 337 ואילך).

(18) ואף שאליעזר הי' עבד, ואין עבד נעשה שליח לקידושין לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין (רמב"ם הל' אישות פ"ג ה"ז. וטושו"ע אהע"ז סל"ה ס"ו) – י"ל בפשטות, שלפני מ"ת הי' אפשר למנות גם עבד שליח (כיון שלא הי' או "תורת קידושין", ראה רמב"ם הל' אישות). ובמנתה בלולה ופי' מהרי"א עה"ת פרשתנו שם ועוד, שאברהם שיחרר אליעזר ולכן נעשה שליח לקידושין. עוד ביאור בזה – פנים יפות פרשתנו שם, ב; המקנה לקידושין מא, ב (הובא בפרסד יוסף כאן) [ושם, שדין הנ"ל שאין עבד נעשה שליח לקידושין הוא רק בנוגע לאדם אחר אבל עבדו של המקדש שאין ויכול לקדש ע"י עבדו לא מתורת שליחות אלא דהוי כגופו, ד"יד עבד כיד רבו" (ב"מ צו, סע"א. ושו"ע)]. וראה עז"ר ברד"ל לפדר"א פט"ז אות לב בהג"ה (י). ועוד.

(19) ד"ה שנאמר – כתובות ז, ב.

(20) משנה ברכות לד, ב. קידושין מא, ב. וש"נ.

(21) ואף שענין השליחות שייך דוקא בישראל, "מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית" (קידושין שם. וש"נ) – י"ל שקודם מ"ת הי' שייך שליחות גם באוה"ע ע"י אוה"ע (ובנדר"ד – שליחות אברהם ע"י אליעזר), ובפרט שאליעזר הי' זקן ביתו המושל בכל אשר לו, "דולה ומשקה מתורת רבו" (כדלקמן בפנים). ועוד ועיקר – שאליעזר הי' עבדו של אברהם, שהוא כגופו (וראה הערה 18).

(22) ראה לקח טוב (להרי"ע ענגיל) כלל א. וראה שו"ע אדה"ז אור"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א. וראה לקו"ש ח"ח ע' 323 ואילך. ח"י ע' 148 ואילך. ח"כ ע' 303. שיחת ש"פ ח"ש תשי"ז ס"ה (סה"ש ח"א ע' 133 ואילך). ס"י"ב (התועדויות הנש"א ח"א ע' 330 ואילך). (23) כ"ה הלשון בתשובות הריב"ש סרכ"ח.

לקו"ת ויקרא א, ג.

(24) כדמשמע גם לפי מה שמסיים בתוס' כתובות שם ש"נראה דאסמכתא בעלמא היא כר ולא איירי פשטי' דקרא בברכת אירוסין" (וכן מפורש במס' כלה רבת"א).

אבל לאיך גיסא, אליעזר הי' זקן ביתו המושל בכל אשר לו³¹, "שמושל בתורת רבו"³², ו"דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים"³³, ו"עבד אברהם"³⁴, אשר "עבד מלך מלך"³⁵ וכו'. וגם בקיום ציוויו של אברהם "ולקחת אשה לבני ליצחק" קיים אליעזר הכול בדיוק כדברי אברהם. ויתירה מזה – אברהם השביעו על כך ("שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך גו"¹⁴). שמשום כך – ועוד טעמים – מסתבר לומר, שהוא הי' שליח (של אדם כמותו) לקדש את רבקה (כדאיתא בתוספות).

ויש לומר, שדבר זה (שאליעזר הי' שליח) מובן גם ממה שכתוב³⁶ "ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו", כפי שהמפרשים מבארים³⁷, שאליעזר החזיק ברשותו ("בידו") "כל טוב אדוניו", והי' יכול לעשות בזה כרצונו (ולא נזקק לנתינת רשות על כך), כפי שנאמר קודם לכן "המושל בכל אשר לו".

ואפילו לפי הפירוש (המובא ברש"י³⁸) ש"שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו לשלוח לו בתם" – הרי אברהם מסר את שטר המכירה לרשותו של אליעזר, באופן שיש לו הכוח לקרעו וכיצא-בזה. יוצא מזה,

אפילו שדכן לקדשה – שאף-על-פי שגם שדכן בכוחו לקדש²⁵, אין זה אותו כוח כמו שליח, שהוא "כמותו" דהמשלח, מה שאין כן בנוגע לשדכן אין אומרים²⁶ "שדכן של אדם כמותו", ואדרבה – שדכן הוא בפירוש לא "כמותו", אלא כאדם אחר שעושה טובה לשני (כפי שרואים במנהג העולם).

יש סברא לומר, שאליעזר לא הי' כשליח של אברהם שהוא כמותו, אלא כמצאיות נפרדת (כשדכן) – כפי שמשמע (בענין השידוך של יצחק גופא) מזה שאליעזר "הי'²⁷ מחזור למצוא עילה שיאמר לו לאברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מדבק²⁸ בברוך"²⁹ [ובפרט שבסיפור הדברים מודגש ובאריכות איך אליעזר עצמו הי' צריך להשתדל כדי למצוא את השידוך המתאים ליצחק: אליעזר הי' צריך להתפלל בעצמו לה', ולברר בעצמו ולעשות סימן על זה (ועוד באופן ניסי), שכן אברהם אמר לו רק³⁰ "לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני גו' אל ארצי ואל מולדתי תלך", ולא פירט את מי עליו לקדש] – ממילא יש מקום שיתעברו בזה חשבונות אישיים כו'.

(25) ראה שו"ע אה"ע שם ס"ד.

(26) וראה שו"ע שם "אפילו לא מינוהו שליח כדריא אלא שגילה דעתו שהוא חפץ באשה פלונית ואל' לשדכה לו והלך השדכן וקדשה לו בלא מינוי שליחות הרי זו מקודשת".

(27) רש"י פרשתנו כד, לט, מ"ב שם פ"ט, ט. יל"ש הושע רמז יב.

(28) דענין הנישואין הוא ש"דבק באשתו והי' לבשר אחד" (בראשית ב, כד), שדוגמתו בענין השליחות – "שלוחו של אדם כמותו (ממש)".

(29) ולהעיר גם מטענת אברהם (לך לך טו, ב"ג): "מה תתן לי ואנכי הולך עירי וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר גו', הן לי לא נתתה זרע והנה בן בייתי יורש אותי" (לא למעליותא).

(30) פרשתנו שם, ג"ד.

(31) שם, ב.

(32) יומא כח, ב.

(33) שם. הובא בפרש"י לך לך טו, ב.

(34) וכפי שפנתח (כפתיחת דבר סגור) אליעזר את דבריו בבואו לבית רבקה – "עבד אברהם אנכי" (פרשתנו שם, לד).

(35) תנחומא צו יג (הובא בפרש"י בעלותך יב, ח). ספרי (הובא בפרש"י) דברים א, ז. ב"ר פט"ז, ג. – ובשבעות מז, ב: עבד מלך כמלך.

(36) פרשתנו שם, יו"ד.

(37) רמב"ן. ספורנו. חזקוני. ועוד.

(38) עה"פ, מ"ב"ר שם פ"ט, יא ("ו' דיאתיקר"). וראה תו"ש ש"פ (אות עב). וש"ן.

"כל אשר לו" ליצחק⁴⁴ (אפילו אם הי' מוסר לו זאת כבר אז בירושה⁴⁵, גם אז לא הי' הדבר מובן⁴⁶, על-אחת-כמה- וכמה שזה הי' "כדי שיקפצו לשלוח לו בתם"; ובפרט שגם אם לא הי' מוסר את "כל אשר לו", אלא רק רוב, הי' די בכך, בהיותו עשיר גדול ביותר, כדי "שיקפצו לשלוח לו בתם"). ובפרט שאברהם הי' אז בן ק"מ שנה, וחי אחר-כך עוד כמה וכמה (ל"ה) שנים, וממילא הי' זקוק לנכסים עבור עצמו ועבור בני ביתו כו' (ובפרט לאחר "ויוסף אברהם ויקח אשה גו' ותלד לו גו'⁴⁷).

בפנימיות הענינים אפשר הי' לבאר זאת על-פי מה שנאמר⁴⁸ "יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק", ואמרו חז"ל⁴⁹, קלטתו פניו של יצחק דומה לאברהם, שכן גם בפנימיותם ובעבודתם הם היו (בכללות) דבר אחד והמשך אחד – "האבות הן הן המרכבה"⁵⁰; אבל עדיין צריך ביאור בפשטות הענינים על-פי נגלה.

ה. ויש לומר הביאור בזה:

ש"כל אשר לו" (של אברהם) הי' ברשות אליעזר].

דלכאורה, איך הי' יכול אברהם למסור "כל אשר לו" לאדם³⁹ שעליו יכול להיות ספק אם ישתמש בזה כדבעי⁴⁰? מזה מוכח, שאליעזר הי' מסור לגמרי לאברהם (בהיותו עבדו), ולכן גם כאשר שלחו לעשות את השידוך עבור יצחק – הוא הי' (לא כשדכן, שהוא מציאות לעצמו, אלא) בבחינת שליח, שכל מציאותו היא מציאות המשלח. ולכן הי' אברהם יכול להשאיר ברשותו "כל אשר לו" בלי שום ספק בדבר⁴¹.

ד. הביאור בזה יובן בהקדמת שאלה נוספת – "קלאץ קושיא" – על זה ש"שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו לשלוח לו בתם":

אפילו בנוגע למצות הצדקה (וכיו"ב) הדין⁴² הוא, ש"לעולם לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו, והעושה כן עובר על דעת הכתוב, שהרי הוא אומר⁴³ מכל אשר לו ולא כל אשר לו כו'". איך ייתכן אפוא שאברהם מסר

44 ראה משכיל לדוד כאן, שההכרח לפרש"י שנתן לו שטר מתנה – הוא, דאפ"ל שאברהם "מסר כל אשר לו ביד העבד ונשאר ביתו ריקן".

45 כדאיתא בפרד"א פט"ז (וראה רד"ל סם). משא"כ לשון רש"י הוא "שטר מתנה".

46 משא"כ מה שנאמר בסוף ימי חיי אברהם "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (פרשתנו כה, ה), שהוריש לבנו יצחק "כל אשר לו" (וראה השק"ט בזה ברמב"ן ובמפרשי רש"י כאן ההוספה ב"יתן אברהם גו'" לגבי מש"כ כאן "ויתן לו את כל אשר לו" בשטר מתנה. וע"פ המבואר לקמן בפנים, יש להוסיף ביאור בההפרש בין ב' הפסוקים, שבפסוק ראשון נתן לו "כל אשר לו" בשטר מתנה בגלל הנישואין של יצחק ורבקה, ובפסוק שני נתן לו "כל אשר לו" בתורת ירושה. ואכ"מ).

47 פרשתנו כה, א ואילך.

48 ר"פ תולדות.

49 ב"מ פז, א. תנחומא תולדות ו. הובא בפרש"י ר"פ תולדות.

50 ב"ר פמ"ז, ו. פ"ב, ו.

39 ראה רא"ם כאן: לא יתכן לומר שנתן ממנו לרשותו של אליעזר (ומכאור שזה הכרחו של רש"י לפרש שטר מתנה כתב ליצחק כו').

40 ובפרט לפי הביאור (לעיל הערה 18), שאברהם שיהרר את אליעזר לשלחו לקחת אשה ליצחק, אשר עי"ז בכחו לעשות עם כל נכסי אברהם כפי שיעלה ברצונו (משא"כ לפני זה כשנאמר "המושל בכל אשר לו" הי' עבדו, שהוא כגופו ומה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח, ב. בירושין כג, א)).

41 באגדת בראשית פמ"ה [מן] (ועד"ז הוא בתנחומא (באבער) ויצא ג): מהו המושל .. שהשליטו על כל מה שיש לו, ואמר לו אפילו אתה מאבד מה שיש לי – וקח אשה לבני משם, מיד ויקח העבד עשרה וגו'. אבל גם זה הוא (לא איבוד סתם לטובתו וכיו"ב, כ"א) רק בשליחותו של אברהם – בכדי לקחת אשה ליצחק.

42 רמב"ם סוף הל' ערכין וחרמים. וראה הל' דעות פ"ה הי"ב. הל' מתנות עניים פ"ה ה"ה. ובכ"מ.

43 בחוקתי כו, כה.

ועוד: הנישואין באים בכוחו של אברהם (אברהם הוליד את יצחק ומל את יצחק, ואחר-כך – נעשה השידוך בפועל על-ידי השליחות של אליעזר על-ידי אברהם). לכן ה" צריך למסור בזה את "כל אשר לו".

ועל-פי זה יומתק לומר, שאליעזר לא ה" בבחינת שדכן (מציאות לעצמו), אלא בגדר שליח – כמותו דהמשלח (אברהם): כשם שנתנת "כל אשר לו" צריכה להיות מוחלטת, בלי שום פרט מחוץ לזה, כך מובן גם בנוגע לאליעזר (ובפרט שגם הוא ה" חלק מ"כל אשר לו"), שכל מציאותו (גם כפי שהוא הולך לעשות את השידוך על-פי דעתו) תהי' כמותו דהמשלח, באופן שאין בזה מקום לשום מציאות אחרת (בדוגמת שדכן, שהוא מציאות לעצמו ואינו מציאותו דהמשלח).

ו. הביאור בזה בפנימיות הענינים:

בלקוטי-תורה בסופו (פרשת ברכה⁵⁴)
מבאר כ"ק אדמו"ר הזקן, שנישואי יצחק

נישואי יצחק ורבקה – הנישואין (וההכנה לנישואין) הראשונים הכתובים בתורה – אינם רק נישואים פרטיים בין שני יחידים (יצחק ורבקה), אלא ענין הכי כללי: אלה היו הנישואין הראשונים של זוג יהודי (אחרי קיום מצוות מילה)⁵¹, ויתירה מזו – על-ידי הנישואין הללו נעשה ("תולדות") ההמשך של כלל ישראל. כלומר, נוסף על הנישואין הפרטיים בין יצחק לרבקה, מבטאים נישואיהם את הנישואין של כלל ישראל⁵², הנישואין הללו הביאו את התולדות ואיפשרו את המשך קיום עם-ישראל עד סוף כל הדורות.

ויש לומר, שלכן מסר אברהם על ענין זה "כל אשר לו" ליצחק בנו, מפני שזו לא רק חתונה פרטית בין יצחק לרבקה, אלא נישואין של כלל ישראל, וממילא זה גם נוגע בכל ענינו של אברהם עצמו – בהיותו הראש של כלל ישראל (היהודי הראשון). משום כך הוא הכניס בזה את כל כחו – "כל אשר לו".

אילו ה" מדובר באברהם בתור אב פרטי של יצחק, לא מתאים אז שיתן (במתנה) "כל אשר לו" עבור חתונה בנו: רק חלק (ואפילו רוב) הוא נתן לו, וחלק הוא משאיר לאברהם כו'; אבל מאחר שהנישואין הללו הם ענין הכי כללי, שמקיף את כל כלל ישראל – שזהו כל מהותו וענינו של אברהם (כראש של כלל ישראל, היהודי הראשון) – אין מקום שיישאר חלק (אפילו פרט הכי קטן) של אברהם, באופן שהוא מובדל מזה ח"ו. לכן "נתן לו כל אשר לו" – הוא נתן (ומסר) בזה את עצמו לגמרי⁵³, עם "כל אשר לו".

יקדיש אדם ולא יחריס כל נכסיו", הוא לא ב"מי שצריך לתקן נפשו עדיין, (ד) פשיטא שלא גרעה רפואת הנפש מרפואת הגוף, שאין כסף נחשב (ע"פ ל' הכתוב דה"ט ב, כ. ועד"ז במ"א י, כא), וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו כתיב" (איוב ב, ד) (תניא אגה"ק סו"ס י. וראה גם אגה"ת פ"ג צג, א), שזהו"ע הנוגע לנפשו שלמעלה מ(צדקה שהיא דין ב) ממנו (ראה לקו"ש חכ"ז ע' 217 ואילך). ועד"ז י"ל בנוגע לנישואי יצחק ורבקה, שבהיותו ענין כללי הנוגע לכלל ישראל (ובמילא) נוגע בנפשו של אברהם, נתן על זה "כל אשר לו".*

54) בסוף ה"ביאור ע"פ (ברכה לג, ד) תורה צוה" – צו, סע"ג ואילך. וראה גם סה"מ תקס"ג ע' לו ואילך. ת"ח פרשתנו קלה, א ואילך. אוה"ת פרשתנו קכו, ב ואילך. סה"מ תר"ס ע' לו ואילך.

(* ובנוגע לפרנסתו של אברהם בפועל (לאחרי שנתן ליצחק כל אשר לו) – מובן שניזון מנכסי יצחק, או השתדל להשיג עוד נכסים (וראה נחלת יעקב כאן, שזהו ההוספה בפסוק השני "ויתן אברהם גו"ו" כנ"ל הערה 46) – מצד "הנכסים שקנה לאחר מכן").

51) ראה ב"ר פ"ס, ה.

52) ראה עד"ו בלקו"ש ח"ל ע' 87 ס"ז.

53) וע"ד שהוא בצדקה, שההגבלה ש"לא

יצחק ורבקה (מ"ה וב"ן); זה הביא "להמשיך בחינת היחוד ממש, שהוא בחינת נישואין ופנימיות"⁶².

ובפשטות: רבקה היתה מצוי' בפדן ארם (בחוץ-לארץ) אצל בתואל הארמי ולבן הארמי (כשושנה בין החוחים)⁶³, בחינת ב"ן. ושליחותו של אליעזר התבטאה בכך, שעליו להוציאה משם ולהביאה להיות אשה ליצחק (עולה תמימה)⁶⁴, בחינת מ"ה, באופן ש"והיו לבשר אחד"⁶⁵ (מ"ה וב"ן), שיכנו בית בישראל בעולם-הזה הגשמי, כאשר התכלית היא – להוליד "תולדות" כפשוטם (וגם "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים"⁶⁶), שמהם באים כל ישראל עד סוף כל הדורות.

ועל-פי-זה מובן, שהשליחות של אליעזר (השליחות הראשונה הכתובה בתורה) נתנה את הכוח לפעול את העבודה של יחוד מ"ה וב"ן בעבודת השם, החל במתן-תורה, ומשם זה נמשך בכל הזמנים ובכל המקומות, עד השלימות בזה בגאולה האמיתית והשלימה.

ויש לומר, שהשליחות הכללית של אליעזר מרומזת גם-כן במה שאמר⁶⁷ "עבד אברהם אנכי": ידוע⁶⁸, שמאברהם החלה ההכנה למתן-תורה. וזהו הרמז ב"עבד אברהם אנכי" – שבהיותו "עבד אברהם" יש לאליעזר הכוח לפעול את היחוד של מ"ה וב"ן (נישואי יצחק ורבקה) גם ועיקר כהכנה ל"תעבדון את

ורבקה הם ענין הכי כללי בתורה ובכל סדר ההשתלשלות, המשקף את כללות עבודת האדם – יחוד מ"ה (יצחק) וב"ן (רבקה); שזהו היחוד של הנשמה (מ"ה) והגוף (ב"ן) של כל יהודי. עד – שלימות היחוד והנישואין בין ישראל (כשהם נשמות בגופים) לקב"ה, ישראל וקוב"ה כולא חד⁶⁵, כפי שזה יהי' בגאולה האמיתית והשלימה (לאחר ההתחלה בזה, באירוסין, בשעת מתן-תורה)⁶⁶.

שבזה מתבטא כללות עבודת האדם בקיום התורה והמצוות בעולם הזה הגשמי – היחוד של מ"ה וב"ן: החידוש של מתן-תורה מתבטא בזה, שאז נתבטלה הגזירה שהפרידה בין "עליונים" ל"תחתונים"⁶⁷ (רוחניות וגשמיות, מ"ה וב"ן), ואז ניתן הכוח לחבר ולאחד גשמיות ורוחניות, שהגוף הגשמי⁶⁸ והדבר הגשמי ייעשה קדוש, עד לחפצא של קדושה⁶⁹. ושלימות יחוד זה (של מ"ה וב"ן), בתכלית השלימות והגילוי, יהי' בגאולה האמיתית והשלימה [ואדרבה: אז יהי' "נקבה תסובב גבר"⁶⁰, כדלקמן סעיף ט].

על-פי זה מבאר בלקו"ת, מדוע התורה מאריכה אודות שליחות אליעזר (עד ש"פרשה של אליעזר כפולה בתורה⁶¹), שכן "זה הי' ענין שליחות דאליעזר, לברר ולהמשיך יחוד זה" של

(55) ראה זה"ג עג, א.

(56) כמאחז"ל (שמור"ר פס"ו) "העולם הזה אירוסין היו... אבל לימות המשיח יהיו נישואין".

(57) תנחומא וארא טו. שמור"ר פ"ב, ג. ועוד.

(58) ראה תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך) "ובנו בחור מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי כו", והרי "ובנו בחור" הי' במ"ת (ראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' ס"ד).

(59) ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך.

וש"ן.

(60) ירמ' לא, כא.

(61) פרש"י פרשתנו כד, מב, מב"ר פ"ס, ה.

(62) ל' הלקו"ת שם צו, ד.

(63) שה"ש ב, ב"ר פס"ג, ד.

(64) שם פס"ד, ג. פרש"י תולדות כה, כו, כו.

ב.

(65) בראשית ב, כד.

(66) פרש"י ר"פ נח. וראה ב"ר פ"ל, ו.

(67) פרשתנו כד, לד.

(68) ראה שחת ש"פ לך לך ס"ב ואילך (לעיל

ע' 254 ואילך). וש"ן.

שהוא הולך למלא את השליחות בכוח זה שהמשלח מינהו לשליח, ושלוחו של אדם כמותו, עד כמותו ממש.

וזהו התוכן של יחוד מ"ה וב"ן: הנשמה (מ"ה) של יהודי מאוחדת בגלוי עם הקב"ה – "נשמה שנתת בי טהורה היא"⁷⁵, עד שהיא "חלק אלוקה ממעל"⁷⁶. השליחות של יהודי – על-ידי שהקב"ה שלח למטה את נשמתו בגוף הגשמי, בעולם גשמי (ב"ן), "אתה בראת אתה יצרת אתה נפחת"⁷⁵ – היא, שהוא יפעל את היחוד של מ"ה וב"ן, של נשמתו עם גופו הגשמי, שגם כפי שהנשמה נמצאת בגוף, שמצד עצמו ובגלוי זו מציאות ו"יש" בפני עצמו (הענין הראשון של שליח), יאיר בו אור הנשמה, והגוף יתבטל לנשמה ("עושים נפשם עיקר וגופם טפל"⁷⁷), עד שהגוף והנשמה יתאחדו, על-ידי העבודה בקיום התורה והמצוות, שהם דוקא בדברים גשמיים, להמשיך ולגלות את אור הקדושה בגשמיות העולם, כך שבכל ענין שיהודי עושה, תהי' ניכרת ההתאחדות של נשמתו וגופו (מ"ה וב"ן) עם הקב"ה, "שלוחו של אדם (העליון)⁷⁸ כמותו", עד "כמותו ממש" (הענין השני בשליח).

ולכן הי' אליעזר בגדר שליח דוקא כדי לפעול את נישואי יצחק ורבקה, שכן אצל שליח יש השלימות של יחוד מ"ה וב"ן, שהמציאות שלו נעשית כמותו דהמשלח (משא"כ שדכן).

ועל-פי זה מובן גם-כן, מדוע נתן אברהם "כל אשר לו" למילוי שליחות זו (נישואי יצחק ורבקה) – שכן היחוד

האלקים על ההר הזה"⁶⁹ והגילוי של "אנכי (ה' אלקיך)"⁷⁰ במתן-תורה.

ז. אבל עדיין צריך הסברה⁷¹: על-פי האמור (שהאריכות בתורה בענין נישואי יצחק ורבקה היא משום שנישואיהם מבטאים את הענין הכללי של יחוד מ"ה וב"ן) היתה צריכה להיות עיקר האריכות בעצם השידוך של יצחק ורבקה (שאליעזר פעל), ולא בשליחותו ובפעולתו של אליעזר, כהכנה ליחוד (מ"ה וב"ן); מדוע מאריכה התורה בשליחות עצמה – איך שאברהם השביעו וציווהו את כל הפרטים לאן יילך, וכיצד אליעזר קיים את שליחותו בפועל?

מזה גופא מובן, ששליחותו של אליעזר נוגעת לעצם הענין של יחוד מ"ה וב"ן שהוא פעל. ויש לומר אחד הביאורים בזה – ועל-פי זה יובן הטעם (הפנימי) מדוע אליעזר הי' דוקא שליח (ולא שדכן) – שכן כדי לפעול את העבודה וההמשכה של יחוד מ"ה וב"ן, צריך להיות כך גם אצל האדם שפועל זאת, שיהי' מציאות בפני עצמו (ב"ן), ומציאות זו תתבטל ותתאחד עם המשלח (מ"ה). שזהו ענינו של שליח דוקא⁷²:

שליח מורכב משני ענינים הפוכים: (א) עליו להיות מציאות נפרדת מהמשלח, בר-דעת בפני עצמו⁷³; (ב) עליו להיות בטל למשלח, להכיר שהוא שליח שלו, ולא לשנות מרצון ודעת המשלח. אם הוא משנה מדעת המשלח, הוא חדל להיות שליח⁷⁴. עד שהוא יודע

(69) שמות ג, יב.

(70) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.

(71) ראה גם שיחת ש"פ ח"ש תש"נ ס"ב

ואילך.

(72) ראה גם שיחת ש"פ ח"ש תשמ"ט ס"ה.

תש"נ שם.

(73) גיטין כג, א.

(74) רמב"ם הל' שלוחין ושותפין פ"א ה"ב

ואילך. שו"ע חו"מ סי' קפב ס"ב ואילך.

(75) נוסח ברכות השחר. וראה לקו"ת האזינו ע"א, א ואילך. דרושים ליוה"כ פ סט, א. ובכ"מ.

(76) איוב לא, ב. תניא רפ"ב.

(77) ראה תניא פל"ב.

(78) ראה לקו"ת ויקרא א, ג.

השליחות למעלה, שכל אחד מישראל הוא שלוחו של אדם העליון כמותו, שהקב"ה שלחו להיות נשמה למטה, בגוף, כדי שתפעל את שליחותה בעולם.

ויש לומר, שבזה שדבר זה נתבאר בהתחלת הלכות, נרמז, שזו ההתחלה של עבודת האדם – הידיעה, שהוא שלוחו של אדם העליון; ובסיום לקו"ת נתבאר אודות השלימות של העבודה – יחוד מ"ה וב"ן, כהכנה לנישואין לעתיד-לבוא.

ט. על-פי זה יובן ענינו של משיח בתור שליח ("שלח נא ביד) תשלח":

משיח הוא השליח, שעל-ידו נפעלת שלימות ענין השליחות – יחוד מ"ה וב"ן [שהחל בשליחות אליעזר בנישואי יצחק ורבקה] – השליחות של הקב"ה להביא את הגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהי שלימות היחוד של הנשמה והגוף, ישראל וקוב"ה כולא חד. וגם בעולם – שלימות הגילוי של אלקות בעולם-הזה הגשמי, באופן שהעולם כולו נעשה דירה לו יתברך בתחתונים⁸⁰.

על-פי זה מובן מדוע יש במשיח עצמו (גם) הגדר של שליח, שמתבטא בחיבור ויחוד בין שני ענינים (יחוד מ"ה וב"ן): מציאות לעצמו, כביכול, של נשמה בגוף, בשר ודם, [כפסק-דין הרמב"ם⁸¹, שמשיח הוא "מלך מבית דוד, הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו כו", ו"ילחום מלחמת ה'", דבר המוכיח שהוא נמצא בעולם שבו קיימים מנגדים, שמשום כך הוא צריך לנהל מלחמה וינצח⁸²]; ויחד עם זאת –

של מ"ה וב"ן – ששלימותו תהי' בגאולה האמיתית והשלימה – חובק את כל העינים של כל סדר ההשתלשלות וכל התורה ומצוותי וכו', כך שאין שום דבר חוץ ממנו. לכן נתן אברהם לפני כן "כל אשר לו", ובפרט שגם הכוח לפעול את יחוד מ"ה וב"ן (כפי שנתגלה במתן-תורה) בא מאברהם.

ח. על-פי זה יש לומר ביאור על דבר פלא: הביאור בחסידות (בספרי היסוד של תורה שבעל-פה של החסידות – תורה-אור ולקוטי-תורה) בפרשת אליעזר ונישואי יצחק ורבקה, אינו מופיע במקומו בתורה-אור בפרשת חי-ישרה, אלא דוקא בלקוטי-תורה ובסופו, בפרשת ברכה (סוף הדרושים על חמישה חומשי תורה. ואחר-כך באים הדרושים על שיר-השירים – כענין בפני עצמו מחמישה חומשי תורה)!

ויש לומר שבזה גם מרומז, שהשליחות של אליעזר לפעול את נישואי יצחק ורבקה – יחוד מ"ה וב"ן, ושלימותו בגאולה – היא השלימות והתכלית של כל עניני העבודה. לפיכך נתבאר ענין זה בסוף וסיום ושלימות של (תורה-אור ו)לקוטי-תורה, ואחר-כך באים לדרושים של שיר-השירים, שתוכנו הוא – שלימות הנישואין והיחוד של ישראל (כנשמות בגופים) עם הקב"ה, השלימות של יחוד מ"ה וב"ן, כפי שזה יהי' בגאולה האמיתית והשלימה.

ולהוסיף, שבתחילת ספר לקוטי-תורה, בפרשת ויקרא⁷⁹ [שמשם מתחילים הדרושים בלקוטי-תורה על סדר הפרשיות של ספר שלם, ספר ויקרא. משא"כ לפני זה, יש דרושים רק על שתי פרשיות בספר שמות: פרשת שלח ופרשת פקודין] – נתבאר ענין

(80) ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקותי ג. במדבר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

(81) הל' מלכים פ"א ה"ד.

(82) כהמשך ל' הרמב"ם שם (בדפוס רומי ואמשטרדם, וכן בכת"י תימן): אם עשה והצליח ונצח כו'.

הוא כולל בתוכו בפנימיות את כל ההשפעות מלמעלה, ואדרבה – אור המקבל מגיע ונובע מדרגה נעלית יותר מאור המשפיע, כפי שיתגלה בגאולה האמיתית והשלימה, ש"נקבה תסובב גבר", מעלת הגוף של יהודי (לגבי נשמתו), שדוקא בו נמצא כוח העצמות⁸⁵, ועד שלעתיד-לבוא הנשמה ניוזנית מן הגוף⁸⁶. ולכן דוקא משיח יביא את הגאולה – הגאולה והשלימות של כל הענינים, גם של משה רבנו.

ויש לומר, שעל-ידי שמישה הצליח לפעול ש"שלח נא ביד תשלח", על-ידי זה ש"גואל ראשון הוא גואל אחרון" (כנ"ל סעיף ב), נפעל היחוד של שני הענינים והמעלות – אשר משיח מכיל בקירבו שני ענינים ומעלות: נוסף לזה שהוא מלך, הוא (גם) רב⁸⁷ (חכמה), וילמד תורה את כל העם כולו⁸⁸, כולל למשה רבנו והאבות כו'⁸⁹ [ועל-דרך-זה במשה – יש לו גם מעלת המלך⁹⁰, "ויהי בישורון מלך"⁹¹].

ויש לומר, שזה מרומז גם בכך ש"משיח" הוא בגימטריא "שליח" בתוספת עשר⁹² – שכן שלימות גילוי

שלוחו של אדם (העליון) כמותו ממש, שכן כדי לפעול את יחוד הנשמה והגוף בישראל (על-ידי "יכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדהק"), ויחוד הרוחניות והגשמיות בעולם, צריכים להיות בו עצמו שני הענינים והתאחדותם יחדיו.

י. על-פי זה יובן התוכן של בקשת משה "שלח נא ביד תשלח" – בבקשה והצעה זו רצה משה לפעול – ופעל בפועל – את החיבור וההתאחדות של "גואל ראשון" (משה) ו"גואל אחרון" (משיח):

משה מצד עצמו, ענינו (בעיקר) חכמה (תורה), כמו שכתוב⁸³ "זכרו תורת משה עבדי", ומשה קיבל תורה מסיני⁹. משיח מצד עצמו, ענינו (בעיקר) מלכות – "יעמוד מלך מבית דוד"⁸¹. ויש לומר, שזהו על-דרך החילוק בין מעלת המשפיע (חכמה, ראש הספירות) ומעלת המקבל (מלכות), על-דרך החילוק בין אור השמש (משפיע) ואור הלבנה (מקבל, מלכות, הקשור עם דוד מלכא משיחא⁸⁴):

"משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו'", הוא קיבל את כל התורה, שהיא מקור כל ההשפעות, וממנה נמשך הכוח על כל הענינים, כולל – הכוח לגאולה (גם הגאולה האחרונה);

ענינו של משיח הוא "גואל אחרון" – שהוא בא בסוף העבודה (מלכות, סוף הספירות) בסוף זמן הגלות, אבל יש בזה מעלת המקבל, שעל-ידי ביטולו

(85) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).
 סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך.
 (86) המשך וככה תרל"ז פצ"א"ב. וראה גם סה"ש תור"ש ס"ע 127 ואילך. סה"מ קונטרסים ח"ב תיג, ב. ובכ"מ.
 (87) ראה סה"מ צ' להצ"צ מצות מינוי מלך (דרכ"צ קה, א ואילך). ובכ"מ.
 (88) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ.
 (89) ראה לקו"ת שם. ובכ"מ.
 (90) רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו הי"א. ועוד (נסמן בלקו"ש ח"ט ע' 170 הערה 54).
 (91) ברכה לג, ה. וכפי חז"ל (מדרש תהלים בתחלתו. שמו"ר פמ"ח, ד. ועוד) שהובא ברמב"ן עה"פ.
 (92) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך.

(83) מלאכי ג, כב. וראה שבת פט, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ.
 (84) כמודגש בזה שאומרים בנוסח קידוש לבנה "דוד מלך ישראל חי וקיים", ש"נמשל ללבנה" (ר"ה כה, א ובפרש"י), "ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, כמ"ש (תהלים פד, יא) שמש ומגן ד' כו'" (רמ"א אר"ח סכ"ז ס"ב).

ןויש לומר, שזה מרומז גל במלה "שמש", שיש לה שני פירושים: שמש – המאירה, "להאיר על הארץ", ו"שמש", מלשון שימוש – הביטול של השליח, מצד זה ש"אני נבראתי לשמש את קוני", עד ש"אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"⁹⁹.

ועל-פי המדובר לעיל, שהכוה על ענין השליחות בכלל נובע מהשליחות הראשונה שבתורה – השליחות ששלח אברהם את אליעזר לעשות את השידוך של יצחק ורבקה – מובן גם-כן, שכשם שבשליחות הראשונה נתן אברהם (המשלח) "כל אשר לו", הואיל וזה נוגע למילוי השליחות בשלימותה, שכל הפרטים והענינים יהיו חדורים בנקודה הכללית של יחוד מ"ה וב"ן (נישואי יצחק ורבקה), כך בכל שליחות ושליחות של יהודי "לשמש את קוני", הוא מקבל כביכול "כל אשר לו" מהמשלח (הקב"ה), עד הכוח של עצמותו ומהותו יתברך (הכולל את "כל אשר לו") כדי לפעול את היחוד של נשמה וגוף של יהודי בעולם-הזה הגשמי. ובאופן, שכל הפרטים ופרטי-פרטים בעבודתם של ישראל, נהיים חדורים בפועל בנקודה האחת והיחידה והתכלית: הגילוי של משיח צדקנו (שלימות ענין השליחות, יחוד מ"ה וב"ן).

יב. בכל זה נתוסף בדורנו זה במיוחד – אשר בו נוסף חידוש בענין השליחות, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו מינה כל אחד ואחד מהדור להיות השליח שלו בהפצת התורה והיהדות ובהפצת המעיינות חוצה, עד להבאת הגאולה האמיתית והשלמה.

המשיח הוא על-ידי שהוא מבצע את עבודתו כשליח עם כל עשר כוחות נפשו, מחכמה ועד מלכות.

יא. על-פי הידוע, שכל יהודי יש בו מבחינת משה⁹³ ומבחינת משיח⁹⁴ – מזה מובן שבכל יהודי יש מעין שני הענינים הנ"ל:

כל יהודי הוא שליח של הקב"ה "לשמש את קוני". כללות שליחותו מתבטאת ב"להאיר על הארץ"⁹⁵ – להאיר את העולם כולו באור הקדושה ובאור האלקי. ובה יש בכללות שני אופנים, על-דרך "שני המאורות הגדולים", "מאור הגדול" ו"מאור הקטן"⁹⁶ [כידוע ש"גם את העולם נתן בלבם"⁹⁷, בכל יהודי משתקפים כל עניני העולם] – עבודתו כמשפיע (שמש), ועבודתו כמקבל (לבנה), שעל-ידי זה נעשה "להאיר על הארץ" באור חוזר (על-דרך מתלמידי יותר מכולם⁹⁸, וכיו"ב). ויש בזה מה שאין בזה.

ובפרטיות, אלה שני הענינים שצריכים להיות בשליח: (א) ביטול למשלח (על-דרך לבנה), ו(ב) מציאות בפני עצמו, בר-דעת, שחושב ומבין בעצמו, באמצעות שכלו האישי, כיצד עליו למלא את שליחותו – "להאיר על הארץ".

ומזה שמשה ומשיח עומדים בהתאחדות ("גואל ראשון הוא גואל אחרון"), נמשך מעין זה גם בעבודת כל יהודי, שבתור שליח יתאחדו בו שני הענינים.

93 תניא רפמ"ב.

94 מאור עינים ס"פ פינחס.

95 בראשית א, טו.

96 שם, טז.

97 קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש

ע"ב.

98 הענין ז, א.

99 כ"ה גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי-היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשכ"ד) במשנה ובריתא סוף קידושין. וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה גם יל"ש ירמ" רמז רעו.

כפי שרואים זאת (כמדובר כמה פעמים) גם בכך, שבמאורעות העולם נתקיימו כמה סימנים על הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני¹⁰²) ש"הגיע זמן גאולתכם", כפי שנראה בזה ש"מלכויות מתגרות זו בזו"¹⁰³, בפרט במדינות הערביים נכולל מה שראו בימים אלו, שבמה שכונה "ועידת השלום", הם הודיעו שהם מוכנים לוותר על כל הענינים למען "שלום" כביכול, ובפועל נתגלה ש"לא דובים ולא יער"!¹⁰⁴ ואכ"מ].

וכבר נתקיים הסימן של השנה שעברה – ה'תשנ"א ראש-תיבות הי' תהא שנת נפלאות אראנו, ובהוספה בשנה זו – והולך ונמשך – הי' תהא שנת נפלאות בה, (ו)בתוכה – שזה (הנפלאות) נעשה המהות והתוכן והנשמה של השנה.

ורואים בפועל איך שנפעל ה"וילחום מלחמת ה'" וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי של "נצח": נ' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדיק (כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וח' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה (שמונה נסיכי אדם¹⁰⁴).

מזה מובן, שמאחר שהשלוחים עומדים כבר מזמן לאחר מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ומזמן לאחר אמצע עבודת השליחות, עד שכבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הני"ל), ואף-על-פי-כן עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית

וכפי שרואים בפועל, שעכשיו נעשה קל יותר להסביר ליהודי – אפילו כזה שלפני זה לא היתה לו בגלוי שייכות לכך – שבנוסף לעבודתו האישית, מוטלת עליו אחריות להיות "שליח", להשפיע (ממעלותיו וידיעותיו וכו') על אחרים, החל בבני ביתו, חבריו וידידיו, וכל מי שהוא יכול להגיע אליהם.

ותוספת מיוחדת בזה – בנוגע לאלה אשר זכו, שמתוך עם-ישראל גופא הם נבחרו להיות שלוחים של נשיא דורנו, וכל עבודתם בכל המעת-לעת כולו מוקדשת למילוי שליחותם בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ובהבאת הגאולה.

ועל-אחת-כמה-וכמה כאשר השלוחים מכל קצווי תבל נאספים ביחד, ב"כינוס השלוחים העולמי", אשר כינוס "לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם"¹⁰⁰, מביא הדבר הנאה אמיתית – הנאה דקדושה – להם ולעולם, עולם גם מלשון העלם והסתור¹⁰¹. ובפרט שזהו "כינוס השלוחים העולמי", שלוחים הנמצאים בכל קצווי העולם כולו, ועבודתם מתבטאת בביטול ההעלם וההסתור של העולם ובהפיכתו לאור, עד שהוא נעשה דירה לו יתברך, באופן של יחוד מ"ה וב"ן, כהכנה לגאולה, כנ"ל.

יג. בזה גופא – שזה שייך לכינוס השלוחים בכל שנה ושנה – נתוסף החידוש בשנה זו במיוחד, בקשר לעבודת השליחות של "שלח נא ביד תשלח", השליחות של משיח צדקנו:

כמדובר לעיל (סעיף א), הודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל העניני העבודה, ועומדים מוכנים, "עמדו הכן כולכם", לקבלת פני משיח צדקנו.

(102) ישעי' רמז תצט.

(103) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם

ב"ר פמ"ב, ד.

(104) סוכה נב, ב.

(100) משנה סנהדרין עא, סע"ב.

(101) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(על-דרך לבנה), "ואד יעלה מן הארץ"¹⁰⁸, שדוקא "מן הארץ" (ב"ן), נשמה בגוף, נעשה מהחומרות גשמיות, ומהגשמיות נעשה "אד" (יסוד האוויר, היסוד הדק ביותר), שהוא "יעלה" מלמטה למעלה, עוד יותר למעלה מ"ורוח אלקים מרחפת על פני המים", "זה רוחו של מלך המשיח"¹⁰⁹ – מאחר שנפעל התחי" בתור נשמתו דכ"ק מו"ח אדמו"ר בפועל ממש, כנשמה בגוף (ולא רק כפי שהוא "רוח אלקים מרחפת על פני המים").

יד. מזה באה ההוראה בפועל שיש להוציא בעומדנו עתה בהתחלה ובפתיחה של "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים, שעבודת השליחות עכשיו ושל כל יהודי מתבטאת בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.

כלומר: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו – כיצד זה מוליך לקבלת משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – "כל ימי חייך להביא לימות המשיח"¹¹⁰: כל עניני העבודה (בכל ימי חייך, ובכל יום עצמו) – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות חדורים ב"להביא לימות המשיח". לא רק "לרבות" (כפי שכתוב בכמה מקומות), שהוא (השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה וייהנה מזה וכו', אלא "להביא" – הוא עושה כל התלוי בו כדי "להביא לימות המשיח" לשון רבים, לא רק

והשלימה – צריך לומר, שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל ממש.

והוא: על-פי הידוע ש"בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"¹⁰⁵, "א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"¹⁰⁶, ועל-פי הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השליח היחיד שבדורנו, והמשיח היחיד שבדורנו, שכבר סיימו את כל העבודה – הרי מובן, שמתחיל להתקיים ה"שלח נא ביד תשלח", השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא – לקבל את פני משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות!

דבר זה עומד בהדגשה בשבת פרשת חיי-שרה (שבו מתקיים כינוס השלוחים), שבה קראו אודות השליחות ששלח אברהם את אליעזר לנישואי יצחק ורבקה, שזה גותן כוח על כל עניני השליחות, ובמיוחד – שלימות ענין השליחות של משיח צדקנו.

ונוסף לזה זהו שבת מברכים חודש כסלו [ובשנה זו – שני ימים ראש-חודש], חודש הגאולה, וחודש מתן-תורה דפנימיות התורה¹⁰⁷, החודש השלישי בימי הגשמים [כנגד החודש השלישי בימי הקיץ (חודש סיון) – החודש של מתן-תורה הנגלית¹⁰⁷]. ולהוסיף, שגשמים קשורים גם הם לשליחותו של משיח – מלמטה למעלה

105) פי' הברטנורא למגילת רות.

106) ראה שו"ת הת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף כלל ע' ועוד.

107) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' רכג ואילך.

108) בראשית ב, ו.

109) בראשית א, ב. ובבב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

110) ברכות פ"א מ"ה.

וביחד עם עשר הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו]: "שלח נא ביד תשלח" 112 – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממש!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת-רוח שהעבודה בזמן הגלות מסבה לו – זועק כל יהודי: "כל מה שיאמר לך בעל-הבית עשה חוץ מצא" 113; כל מה שבעל-הבית, זה הקב"ה, אומר צריך לעשות, "חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע חס-ישראלים במצב של "צא", מחוץ לשולחן אביהם. מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: "שלח נא ביד תשלח" – שנת ובתחלתה "יד תשלח" – והבא כבר את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקוטי-תורה פרשת ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר-השירים – של ישראל וקוב"ה [ובפרט על-ידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה-אור ולקוטי-תורה כל חלקיהם עד סיומם. שעל-ידי לימוד התורה בענינים אלו, ממהרים עוד יותר את ההמשכה בפועל].

עד לאופן שנקבה תסובב גבר, הקב"ה עצמו מודה כביכול לישראל, לכל יהודי ולכל היהודים, על עבודתם (אפילו שהיא לא היתה בתכלית השלימות), והוא מוליך את כל ישראל לארץ-הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית-המקדש השלישי, ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד ממש.

ההתחלה של יום אחד, אלא של ימות (לשון רבים) – ימות המשיח (לא רק כאשר המשיח הוא "בחזקת משיח" 81, אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של "משיח ודאי" 81 וכו').

והכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכות לבוא ולהביא החלטות טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו, על-ידי שהוא מסביר את ענינו של משיח, כמבואר בתורה שבכתב ושבעל-פה, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – על-ידי לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת.

והיות שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכל יהודי, בלי יוצא מן הכלל כלל.

טו. ויהי רצון, שעל-ידי שכל שליח ימלא את תפקידו בשלימות, בכל עשר כוחות הנפש, ובפרט שכל השלוחים יתאחדו בזה – יביאו תיכף ומיד ממש את (הגילויי ושלימות של) השליח העיקרי והאמיתי, יחד עם גילוי עשר הכוחות שלו – "שלח נא ביד תשלח", השליח שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – וכפי שהי' בדור שלפניו, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נתאחד עם אביו, אשר הוא הי' בנו יחידו, כך שיש את השלימות של כל "שבעת קני המנורה", כל השבע דורות.

ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח ("מגיד דבריו ליעקב גו" 111,

(112) להעיר מהשייכות לשנה זו – ד"ש שלח נא ביד תשלח" הוא ר"ת תשנ"ב.

(113) פסחים פו, ב.

(111) תהלים קמו, יט. וראה שמור"ר פ"ל, ט.